

СТАНИСЛАВІВСЬКЕ СЛОВО

ВИХОДИТЬ ТРИЧІ В ТИЖДЕНЬ

Рік II.

Станиславів, неділя 12 квітня 1942.

Ч. 41 (82).

Київ — найкраще місто

„Київ не найкраще місто, яке ми стрінули досі на Сході“ — так стверджує дописувач у числі „Кранкер Цайтунг“. У просто смішній суперечності — пише далі німецький журналіст — стоять мешканці Києва до великих та гарно прикрашених домів. Боліть мав Київ поперх 700 тисяч мешканців, тепер нема у ньому майже пологоння. Мешанці Києва не багато

відрізняються своїм одягом від селян. Вони творять дивну міську публіку у своїх грубих суконних чоботах, або хустках на голові. Київ же також тужливо весни. Молода зелень численних київських садів та широкі можливості нової праці допоможуть мешканцям Києва віджити духом після довголітнього більшевницького володіння. (тн).

Чи зміна на становищі відекороля?

Положення в Індії далі неясне. Спеціально не знати, яке є відношення індійців до англійських провонцій Кринеа. Видно справа не йде легко, коли Кринеа мусів знову відбутти півторогодинну розмову з провідниками індійської конгресової партії, з Асадом і Неру. Мабуть з розмов нічого не вишло, бо є поголоски, що генерала Вовела мають іменувати відекоролем

Індії. Але як кружляють поголоски, індійці мали запропонувати англійський провід у війні з тим, що справи господарсько-фінансові перейдуть в руки індійців. Кринеа відбув конференцію теж з провідником совю магометан. Відбув він теж зустріч з Рузвельтовим делегатом для Індії, Джонсоном. Індійці верадо бачуть американського делегата в своїм краю.

Арешти в Бразилії

Підчас японського богослуження в бразилійській місцевості Базру поліція увійшла до колонії японців та заарештувала священника і вірних. Цей поступок оправдувано тим, що священник є головою групи японської розвідки, яка планувала саботажі. Поліція нібито ствердила, що серед вірних знаходяться політичні агенти. Від часу розрину дипломатичних зв'язків з Німеччиною, в Бразилії занотовано цілий ряд актів неприхильних до громадян,

приналежних до держав осі. Бразилійський уряд установив для цілого ряду великих німецьких фірм державних контролорів, а власність держав осі перейняв під власний заряд. Від початку березня приходить щораз більше вісток про арешти німецьких громадян в Бразилії. В кількох містах дійшло до протинімецьких демонстрацій, підчас яких потерпіли деякі приватні власники.

Що оповідає большевицький старшина

Большевицький старшина, що через сибірський кордон утік до Манджуку, представив настрої серед большевицької армії. Советський уряд іменує тепер дуже багато комісарів, щоб вирівняти навесені підчас війни втрати та щоб підбести духа серед воїків, який щораз то більше ваде. Людський матеріал, з якого вибирають цих нових

комісарів, не стоїть на високому рівні. Тепер советський уряд гарячково займається переносенням фабрик та машин із загроженої смуги. При кінці советський старшина висловив свій погляд, що червона армія не зможе ставити спротиву майбутній німецькій офенанії. (тн).

Комуністи в американських установах

Комуністи втискаються до найважливіших американських установ. Посол Вашингтонського парламенту Дайс звернувся до віце-президента Воллеса з листом, в якому звертає увагу, що в уряді для воєнної господарки ЗБ високіх урядовців належать до комуністичної організації. Він висловив свою думку, що американський народ радо прийняв би звільнення цих урядовців-комуністів з праці у тій важкій державній установі. На цього листа посол

Дайс дістав відповідь, що мовляв — не лиждє сіяти роздору між американськими патріотами та що посол Дайс краще зробив би, коли б цікавився іншими справами. Ця відповідь дуже цікава, бо вона вказує на те, що наївні американські громадяни навіть на чільних державних становищах вважають комуністів рівновартними патріотами й не здають собі вочсім справи з небезпеки комуністичної розкладової проваганди. (тн).

Канадійська головна квартира в Англії

Головну квартиру першої канадійської армії перенесено до одної англійської місцевості. Верховним вождем канадійських військ є генерал Ханттон, який мав титул начальника вождя вже в Ка-

наді. Цей генерал заявив представникам преси, що головним завданням своєї квартири уважає він приготування офензиви на європейський континенту.

ПОСЛАННЯ ГАЛИЦЬКОГО МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ

„...І ДРУГ ДРУГА ОБНІМІМ“

(Воскресний канон)

Мого листа до православних Архієреїв мушу доповнити кількома заввагами. Роблю це в цьому письмі до Високодостойних Представників української науки, літератури, мистецтва і до суспільних Діячів України та, очевидно, до освіченого і патріотично наставленого Високопреподобного Духовенства, в переконанні, що інтелігенція в усіх віроісповіданнях має важний голос і в церковних справах є все провідною верствою суспільности.

Прикро мені, що я змушений сказати дещо про себе самого, доказати, що пишучи цього листа, не можу мати ніякого особистого інтересу. Я сповнюю тільки обовязок українського патріота.

Ясно, що греко-католик не може стати Київським Митрополитом, а я не маю ані бажання цього достоїнства, ані фізичної змоги бути в Києві. Незабаром починаю 78-ий рік життя, недугою хронічного запалення суглобів я від 12 літ прикований до крісла, без змоги стати на ноги. Недуга позбавила мене майже всієї влади в правій руці, а кілька разів у році, за кожним разом через кілька тижнів, я зовсім позбавлений влади і в лівій руці. Київський Митрополит мусить бути вибраний із православних чи автокефальних Архієреїв чи священників. Коли б він був зеднаний із Вселенською Церквою, ми всі греко-католики підлягали б йому і я перший радо піддався б його верхонній владі.

Та повна злука греко-католицького і українських православних віроісповідань це справа хіба дальшої майбутности. Вона стала б можливою тільки після довших змагань із обох боків — до себе наближуватися і взаємно себе пізнавати. А зближення і взаємне пізнання необхідні до осягнення національної єдности. Те зближення може колись довести до з'єдинення, але мусить передусім усунути взаємні роздори і ненависті, які спричи-

нують, що українець українцеві ворог. І ті, що бажать колись єдности, і ті, що її не бажать, почнімо всі працю над помирненям. На такому коначному помирненні багато скористає увесь український народ, а на повному з'єднанні скористають більше православні ніж ми, греко-католики.

З притиском стверджую, що поєднання із Вселенською Церквою не спричиняє ніякої потреби відрікатися якогонебудь звичаю, передання чи обряду Православної Української Церкви. Українська Церква нічого не втратила б із тих дібр чи вартостей, які з неї роблять для українців цінну, святу національну памятку минувшини, а зискала б пребагато дібр і сил, які впливають із зв'язків з усіми віруючими християнами цілого світу. Ми, названі греко-католиками, вважаємо себе самих і в обрядових молитвах називаємо себе православними. Маємо ту свідомість, ту певність, що ми не затратили ні одної памятки минувшини і ми нічого не втратили зі святого передання нашого Великого св. Володимира. Струя того передання перейшла до нас через царгородських патріархів Йоана Векка і Йоосифа та наших митрополитів Ісидора і Григорія чистішою і повнішою від тієї струї передання, що дійшла до наших братів над Дніпром через Нікбна і московський Синод. Порівнюймо наші православія, церкви, духовенства, життя релігійне і національне, порозуміймося — може переконаєгеся, що мої твердження правдиві. Низкою малих змін, а в останніх часах рішенням Апостольського Престолу ми повернули в обрядах Літургії до звичаїв нашої Церкви 16 і 17 століття, які були звичаєм Київської Церкви.

Брати, Панове, — у Вас, світської української інтелігенції, святе передання чистіше ніж те, що його черпаль Україна зі шкіл, ведених петербурзьким Синодом. Ваше право-

славіє ближче до православія широкіх мас українського народу. Те Ваше православіє і до нашого ближче. В ньому більше зрозуміння для потреб страждучого від віків поневоленого народу. Хочби Ваша праця над помиренням не довела до повного з'єдинення, принесе українському народові велику користь, коли хоч

у частині причиниться до національної єдності. А кожен патріот українець-самостійник повинен усе зробити, що може, в тому напрямі. Сповняючи цей патріотичний обов'язок, і я написав цього листа.

У Львові, дня 3. березня 1942.

АНДРЕЙ в. р.

Галицький Митрополит,
Львівський Архієпископ.

До Його Екзецеленції Високопреосвященішого Андрея, Архієпископа Львівського, Митрополита Галицького

Ваше Високопреосвященство, Високопреосвященний-Владико!

Ваш зазив до Православної Української Ієрархії є те, чого вже більше як 300 років очікувала наша Церква. Бо не можна вважати за голос правдивих християн безлічі нетолеранційних полемічних творів 16—17 й пізніших віків.

Сьогодні рішється доля Великого Українського Народу. Сьогодні Народ наш прагне, відродивши своє церковне життя, стати могутнім носієм Правди Христової та і дійсного правопорядку на безмежних просторах східного суходолу.

Святина Софії-Премудрости Божої, що перетривала все, стане фактичним центром цього відродження в Кисаї-Ієрусалимові землі нашої.

Ваш лист — перше ствердження надійшовшої вирішальної хвилини. Роздор, що в кінці 16 віку був у значній мірі штучно впровадженій неприятелими Української Церкви та Українського Народу, мусить бути закінчений.

З відома свого Кіріярха маю честь повідомити, що з боку Православної Церкви, ми намагатимемось усунути всі перешкоди на шляху великої справи поєднання, що спирається на поверненні до стану з перед офіційного, у 16 в., розпаду Православної Української Церкви.

Благаючи Всевишнього про благословення нашої святей справі, просимо й Ваших про це молитов.

смиренний ПАЛЛАДІЙ

Архієпископ Краківський
і Землевий кий.

Большевицькі агітатори для муринів

Совєти виславляють до південної Африки своїх вонусів. Про це бажання Сталіна заявив у південно-африканському сенаті прем'єр Смутс. Сталін хоче використати зріст радіофілійських настроїв в Англії та присутність свого приятеля Крікса в льондонському кабінеті, щоб посылити большевицьку пропаганду в усіх англійських домінах і колоніях. Африканські мурини були завжди добрим матеріалом для большевицької пропаганди. Тепер Москва думає свою пропагандивну сітку поширити туди — аж до південної Африки.

Швеція п'янує сплетні

У Швеції нема ніякої загальної мобілізації та ніякі німецькі війська Швеції не погрожують, — так стверджують шведські часописи з обуренням, заперечуючи тенденційні вістки льондонської преси. Шведські часописи призначають зрештою, що шведський уряд покликає до армії щораз нові резерви,

однак це діється для переведення вправ Резерви, які вже перейшли новий вишкіл, вертаються додому. Шведські часописи п'янують поведінку англійської та американської преси, яка пускає у світ вістки, схоплені зорем з повітря. (тв.)

40 ТИСЯЧ ЖЕРТВ У ЛАТВІЇ

Чоловічий часопис „Теміа“ пише у передовій статті: Коли в 1919 році латвійці не піддалися були проти большевизму, виглядали б інші міста та села так, як виглядають вони в Совєтському Союзі, та не було б тут ні одного латвійця. Але ж латвійці повстали в 1919 р. проти большевизму,

щоб у спільній боротьбі з німецькими войками прогнати наїзника. І коли ця боротьба, включаючи жертви німецької оборони, коштувала біля тисячу вбитих то один большевицький „мирний“ рік виврав з нашого середовища 40 тисяч латвійців.

Перша річниця хорватської держави

В четвер, 2 квітня 1942 р. Хорватія святкувала першу річницю своєї державности. Німецький вождь Адольф Гітлер з цього приводу вислав гратуляційну депешу до провідника хорватського народу Драги Павелича.

Кнут Гамсун: Зрозумійте духа нового часу

Славний норвезький письменник Кнут Гамсун звернувся в одному норвезькому часописі з покликом до молодого покоління норвегів, щоб воно зрозуміло дух нового часу. Старе й пережите не може вернутися. Нікий большевик на східному фронті та нікий американець на західній півкулі не має змоги врятувати старого часу в Європі. (тв.)

Злучені Держави Америки ніколи не були неутральні

Як повідомляють з Бейруту, виголосив недавно там американський консуль Корнеліус Енгерт промову, в якій говорив про становище Злучених Держав Америки від початку війни. Енгерт заявив, що Злучені Держави Америки від самого початку війни не були ніколи неутральними. З прийняттям закону про воєнку та аренду — Злучені Держави приступили фактично до війни. (тв.)

Вийшли на найвищий шпиль Південної Америки

Група старшин і підстаршин аргентинських гірських полків вийшла 13 березня вершинний риз на вершок Агмонкагуе, найвищої гори південно-американського континенту. Дорога на шпиль відбувалася серед найтяжчих умов погоди. Експедиція почалась 3 березня. На висоті 6.400 м. захопила туристів сильна сніжна хуртовина. На висоті 6.400 метрів деякі з учасників експедиції ослили від ясної краси снігу так, що туристи мусіли зійти назад на висоту 4.200 метрів. Коли розкладали табор, виявилось, що 4-ох мало відмороження і з цієї причини мусіли закинути дальшу спробу. Для 13 березня вдалося жінці решті групи в числі 3-ох людей вийти на гору вельета, високу на 7.800 м. (тв.)

Китайські власники одержать назад фабрики

30-го березня у 2-ї роковини повороту китайської столиці до Нанкіну, віддають китайським власникам 14 фабрик, які від початку війни були під контролем японських властей. У неділю японська військова влада у північному Китаю — як повідомляє Домей — видала відповідні зарядження в цій справі. (тв.)

Др. Гр. Омійчук.

Генералгубернаторство, як окрема держава

Після розвалу польської держави, Фішер Великої Німеччини Адольф Гітлер, зарядив влучення західної частини зайнятих нею земель до німецької держави, а з її південно-східної та північно-східної частини, заселеної переважно поляками, — утворення вже в дні 26 жовтня 1939 р. генерального губернаторства з осідком у Кракові. —

Це генералгубернаторство поділено тоді на 4 дистрикти з 4-ма губернаторами, а саме: 1. краківський дистрикт, 2. люблінський, 3. радомський і 4. варшавський. Населення цих усіх дистриктів складається разом з ними 14.500.000.

У склад краківського дистрикту ввійшла західна частина східної Галичини: Лежувська, Ярославська та частина міста Перемишля по ріку Сян, а друга частина цього міста відійшла до Совітів.

У склад люблінського дистрикту ввійшла також значна частина українських земель: Підляшшя, Полісся та Холмщина з північно-західною частиною Галичини, а те частини повіту Гана Гуська та Белзчина.

В дні 1. серпня 1941 р., по закін-

ченні від большевицької окупації Східної Галичини, утворено з неї дистрикт Галичини та як пятий дистрикт прилучено його до генералгубернаторства. Осідком цього дистрикту став княжий город Львів.

Перші чотири дистрикти поділено на округи (Kreis) з округними старостами на чолі, а повітові старости складовано, задержано за те їх поділ на збірні громади (волости) з волостними старшинами (війтами) на чолі, поодинокі населені пункти під урівнює солтисів.

Тому й дистрикт Галичини поділено на округи (Kreis), числом 15 з округними старостами на чолі.

Тепер організується й на терені цього дистрикту поновно збірні громади, себто волости, з волостними старшинами на чолі, з метою узгодити тут адміністративний устрій з устроєм у переліжних чотирьох дистриктах, що повстали в 1939 р.

За осідок збірних громад обрано, з кожним відхваленням, ті самі осередки, що в Польщі.

Як уже згадано, Генералгубернаторство має свій осідок у Кракові, а на його чолі стоїть як генералгубернатор Німеччини найближчий

співробітник Фішера. Він резидує в Кракові, там також має свій осідок губернатор краківського дистрикту. Дистриктом Галичини править тепер губернатор д-р Вехтер, що змінив першого губернатора д-ра Лаша.

Для нас, українців, найцікавіші: особа генералгубернатора та губернаторів дистрикту Галичини, Кракова й Любліна, тому, що генералгубернатор є найвищим нашим зверхником, а губернатори згаданих трьох дистриктів безпосередньо підлегли йому співробітниками й зареком вищими достоїнствами та наставниками тих українців, що проживають у дотичних дистриктах.

Само генералгубернаторство становить опертій на Німеччину окремих край, державу свого роду із власним та йому виключним законодавством, власною адміністрацією від найвищих до найнижчих органів, фінансами та витинки границями. Це край як сама в собі змкнена цілість, отже свого роду державний твір.

Організація влади в генералгубернаторстві представляється так:

Найвищий достоїнств край, це генералгубернатор, можна б його порівняти з президентом держави в демократичних республіках. Він має свій уряд на впр ради міністрів. На чолі уряду стоїть державний секретар (прем'єр міністрів).

Владу виконує уряд, зложений із державного секретаріату та головних відділів (департаментів). Державний секретаріат обіймає канцелярію генералгубернатора та канцелярію уряду (ради міністрів). Далі йдуть окремі уряди: уряд для видавання законів, уряд для устаткування цив. уряд для організації областей (Raumordnung), персональний уряд, уряд комунікації (руху) і дирекцію архівів генералгубернаторства.

Головні відділи, себто поодинокі департаменти, такі: а) Внутрішня адміністрація, фінанси, справедливість, господарство, уряд прохарчування (харчевий уряд) і хліборобства, ліси, праця, пропаганда, наука й навчання, будівництво. Головні відділи (департаменти) поділяються знову на відділи, ці не на відділи, головні реферати та підреферати. —

Якщо уряд у своїй цілому (комплексивно) виконує владу як фаховий дорадник (дорадчий орган) генералгубернатора, то тоді крім державного секретаря й начальника годонних відділів (департаментів) беруть участь ще начальник охоронних штафет (С. С.), начальник поліції з вомандантами поліції для воєни (Ordnungspolizei) і поліції безпеки, підсекретар, начальний директор емісійного банку, президент найвищої обрахункової палати та начальник дирекції монополій.

Звідомлення Верховної Команди

З Головної Кватери Фірера 10 квітня 1942 р.

Верховна Команда Збройних Сил повідомляє:

На півострові Керчі відбито з повним успіхом сильні ворожі наступи, піддержувані танками і летунством. Крім великих кривавих втрат ворога, за дотеперішніми звідомленнями, знищено 56 ворожих танків, а 26 виведено в ладу. В багатьох інших фронтних відтинках успішно пройшли власні наступи. В околиці Водхонь окружено групу совєтських військ та її знищено.

В Північній Африці знищено або здобуто під час ударів розвідувальних частин більшу кількість панцирних розвідних вояків та гарнат. Німецька бойова стрілецька і ловецька авіація продовжувала вдень і вночі свої налети на острів Мадьгу. В місцях докол та портових улаштуваннях, а також в забудованих летовицях бомбові поділи спричинили знову тяжкі ушкодження. На англійському південному побережжі легкі бойові літаки поділили одну гавань. Через спеціальну газометра повстали важкі ушкодження в сусідніх фабричних забудованих.

Над Німецьким заливом морська артилерія збила 3 британські бомбовики.

Обергефрейтер одного панцирного відділу Фельд, під час боїв на півострові Керчі розбив 9-го квітня мимодержаною рани 7 ворожих танків.

Церковний з'їзд в Одесі

Перший Церковний З'їзд відкрито в Одесі під час Великодних Свят в приваті представників румунської влади. Це перший Церковний З'їзд після 25-літнього панування большевиків. З'їзд вислав привітальні телеграми до короля Михайла, до голови держави маршала Антонеску та румунського патріарха, Нікодіма.

Отже уряд генералгубернатора творить одноцільну (колективну) владу, так, що великий розпорядок, який він видає, являється не лише впливом (еманацією) цього фахового відділу, котрий цей розпорядок від себе видає, але як такий він є рівночасно тез впливом уряду як цілості (колективної), згідно з засадою генералгубернатора Д-ра Фрэнка, прийнятою ним за відстаню одності вправління.

Тепер вразомісно виник від уряду генералгубернатора стоить уряди теперішніх воєдиношких пата губернаторів. Вони несуть повну відповідальність за свій діяльність у вправних ліній уряду Г. Г. їх влада втілює в собі також принцип одності вправління, як і на вишнім від неї ступені влади. Ця одності губернаторів — органічна вправління в окрузі та місцях старості. Вони являються тез репрезентантами Г. Г. з своїх округів.

Таке становище самого генералгубернатора окреслено так, що він представляє в цілому цього слова значущі безпосередньо особу Фірера як територіального репрезентанта краю від вищою генералгубернаторства. — Отже всякий вплив і на всі справи Г. Г. з боку Німецької Держави можуть походити лише від одного й самого Фірера. Таким чином генералгубернатор сконує в своїй особі всю владу, викону-

Англійські втрати біля Цейлону

За останніми звідомленнями з Царської Головної Кватери у висліді незначайно успішно проведених дій японських морських сил в районі Індійського океану, а зокрема біля Цейлону, затоплено 2 дальні британські кружляки та літаководець „Гермес“. Є це знову велика втрата для англійської флотії, бо „Гермес“ належав до більших одиниць того типу і був незвичайно сильно озброєний. Ця чергова невдача англійців біля Індійського побережжя викликала не тільки в Англії, але й в Америці пригноблені настрої. Зокрема в Америці слідє заповоковувати ще і в зв'язку з невдихальною канітуляцією останків американських військ, які борються на Філіппінах, на півострові Батаан. Як говорить останнє японське звідомлення, японські війська займаються тепер очищенням Філіппін з решток американських розбиттів. Найсильніша точка американського опору це ще острів Корегідор, незвичайно сильно укріплений та тяжкий до здобуття. Останнє японське летунство вперло на нього сильні сконцентровані атаки, закидаючи військові об'єкти великою кількістю бомб.

Японці виявляють сильну активність теж і в південно-східному операційному районі, бо ось надійшли відомості, що малі відділи японської армії заняли Адміральські острови на північ від Нової Гвінеї.

Вивезені рукописи Шевченка

Шойно тепер комісія новолі стверджує, які культурні цінності повивозили большевики з Києва. З бібліотеки Української Академії вивезено всі важливі історичні документи, друкарські рукописи з 17 століття. Складом також всі перли, монастирі та київський університет. Богату збірку рукописів Шевченка і Лисенка вони теж забрали із собою. Крім того шез весь бібліографічний та картографічний матеріал. Частину збірки книжок, що досі повилася українською мовою, большевики теж розграбили. Чого не могли забрати, те вони спалили. Між іншими 100 тисяч картівних і неакустичних томів української літератури викинули як жертовні. (тп).

ванню „деінде радое“ міністрів та головою держави.

Г. Г-во має свій окремішній екісіонний банк для видавання кредитових грошових знаків (баннотів) т. зв. паперових грошей. Покищо видавав їх із польським мовним текстом, але на будуче має їх видавати ще й з українським мовним текстом. — Отже воно має свою окрему грошову валюту (грошеву одиницю, не також символ окремої держави). Такою валютною (грошевою) одиницею є золотий й. Його вартість складає дорівнює половині (1/2) німецької марки, дорівнює 50 феніків. Цей золотий не має нічого спільного з польським золотом, що був грошевою одиницею в Польщі і тому паперові польські золоті не мають ніякої обігрової вартості й ними платити від грошової карі заборонено.

Наостатку згадати треба, що на території цього теперішнього Г. Г-ва обов'язують іше цивільні та карні закони, введєні в життя за б. Польщі, а на території галицького дистрикту ще й деякі закони б. Австрії, але лиш остільки, оскільки вони не протидіють здоровому розсудкові та не є спрямовані на шкідливу пропаганду німецької й української національності.

Отже в дистрикті Галичини діють між іншими знову: свадільне право б. Австрії, про зобов'язання, веселе, чекове й т. т. кримінальне, карний закон.

Д-р Осип Назарук

(З приводу других роковин смерті)

31 березня минули другі роковини смерті бл. п. Д-ра Осипа Назарука, найздібнішого й найбільш плодовитого українського публіциста, визначного українського письменника, політичного і громадського діяча та одного з найбільших наших інтелектуалістів.

Щедра українська земля наділила бл. п. Д-ра О. Назарука багатьма талантами, які він своєю працюваністю вдесятеро побільшив. Д-р О. Назарук належав до цих наших діячів, що від ранньої молодости до старости безупинно діють і засівають українську ниву. Ввесь час брав Д-р О. Назарук чинну участь в українському суспільстві і громадському житті. Підчас наших визвольних змагань вислав його Уряд Західно-Української Республіки у першій половині листопада 1918 р. разом з інж. Шухевичем на Україну, щоб там просили в гетьмана помічі проти поляків. Але тут у Києві попали галицькі делегати в оточення Винниченка і інш. людей цього поколю й Д-р О. Назарук прилучився до протигетьманського повстання. А військо, яке казав Гетьман зорганізувати проти поляків, теж не пішло під Львів, а підчинилось т. зв. Директорії. Д-р Назарук зложив навіть повстанчий універсал, вставивши до нього націоналістичні моменти.

В Уряді ЗОУНР займав Д-р О. Назарук пост міністра преси і пропаганди. По упадку нашої державности уряд Петрушевича вислав його до Америки.

Переживши глибоко нашу визвольницьку трагедію, Д-р О. Назарук передумує над причинами нашої невдачі. Його міркування сходяться з думками Вячеслава Липинського, з яким Д-р Назарук навязав переписку. До того тут на американському ґрунті Д-р Назарук має нагоду обсервувати монархістичних англійців, а найбільше вражіння роблять на нього англійські робітники щиро прив'язані до королівського престолу. Д-рові Назарукові отворяються очі і він усвідомлює собі силу монархії і починає розуміти щире прив'язання і наших широкіх мас до монархії. Світогляд Д-ра Назарука тепер змінюється. Дотеперішній крикливий радикал і вільнодумець став монархістом і вірнотим католиком.

Всесвітня історія знає багато та-

ких навернень, як ап. Павло, св. Августин, а в нас Д-р Володимир Охримович, славний історик Степан Томашівський і інші.

В Америці редагує Д-р О. Назарук часопис „Америка“ і січовий орган „Січ“. Під впливом статей Д-ра Назарука і американські та канадські українські „Січі“ приймають монархічний принцип. Опісля переїжджає Д-р Назарук до краю й у Львові приймає пост начального редактора „Нової Зорі“. (Свої публіцистичні здібности виявив Д-р О. Назарук ще перед тим, бо дописував до багатьох наших часописів, між іншим співпрацював у „Ділі“, а в Кам'янці-Подільському редагував „Стрілець“, у Відні писав в „Українським Прапорі“). З під його пера появилися ряд блискучих статей. Його палка і гаряча любов правди змушувала його часто й до політичних статей, бо хоч приятелів мав Д-р Назарук багато, але ворогів ще більше, які кидали на нього різні наклепи. Але Д-р О. Назарук мужньо все переносить побиває противників і здобуває чимраз більший вплив між людьми, що любили правду.

Полишив Д-р О. Назарук і ряд прегарних та цікавих споминів зі свого побуту на Великій Україні, з Америки і з різних подорожей по Європі. Недавно перед цією війною прекрасно описав свою подорож на Евхаристійний Конгрес у Будапешті, а прямо по мистецьки представив опис похоронів бл. п. Мирона Гарнавського.

Також виявив Д-р О. Назарук свої писемницькі здібности у повістях. Молодь все захоплювалася прегарною повістю „Ярослав Осмомисл“.

Як громадянський і політичний діяч Д-р Осип Назарук — як пише про нього Д-р Льонгін Цегельський — був один з тих рідких, білих круків серед наших політичних діячів, що мав відвагу признатися до своїх помилок і політичних гріхів та публично це казав в науку молодшому поколінню.

Взагалі належав Д-р Осип Назарук до багатьох українських установ, в яких брав діяльну участь, а в останнім часі перед війною заслужився, як член основний освітнього товариства „Скала“. Помер у Кракові 31 березня 1940 року.

В. Євстахович.

Байцювання зерна на засів

Щоб отримати найбільший врожай, треба обєліти найдобріший зерном, очищений від великих домішок насіння в різні бур'яни. Во треба наматати, що дуже багато на пониження урожайности викликають різні хвороби рослин, особливо грибокні: головня, снітій та ін.

Снітій вичити зерно. Замість зерна колосок ваноніюється чорним порошком, що є нічим іншим як зародком. Цей порошок при обєлітї опадє на сім'я і на слєдуючий рік, висїваючи таке насіння, спричинє розмноженню цієї хвороби. С кількох способів боротьби з грибокними хворобами зерна, при цьому, насіння вичити перед засївом найліпше протруєвати снітій камієм. Робиться це так: в деревній посудині (бочка, бадля, вебер, відро), заллати потрібну кількість води, в якій розв'язати снітій камінь в розрахунок 1 кг. снітій каміня на 100 літрів води. Коли речовина буде готовою, тоді насіння вичити снітій камієм, щоб його покрити речовиною зварубини 5—6 центиметрів. Насіння в речовині повинно лежати 5 хвилин. На протязі цього часу кілька разів треба зерно дерев'яним колом перемішувати. Зерно, яке буде салізати на поверхню речовини, зібрати і викидати. Після цього заллати в зерно речовину з снітій каміня і заллати зерно ваннаким молоком. Його приготувати так: 1 кг. газоменого ванна на 100 літрів

води. Такого ваннакого молока на 100 кг насіння треба брати 50 літрів, зерно з ваннаким молоком треба вичити через 5 хвилин. Після цього віддіти цей речовини ванна, а зерно розв'язати тонкою веретвою, щоб просохло, через кілька годин можна сіяти зерно в землю. Другий спосіб протруєвання — це протруєвання формаліном. Його приготується так: 1 кг. 40-процентного формаліну на 250—300 літрів води, зерно на ванна на топі або на подирю, скропити цим речовиною, потім добре переіняти дерев'яною лопатою і накрити пакхтами або мішками. Накрите насіння залізати вез ніч. Рано відкрити, дати можливість зерну просохнути і тоді вже можна висївати.

Хвороба головня відрацьється від снітій тим, що вода вичищує зерно і колосок. Головня буває на такім збіжжю, як вичитий, вичитий, овес, кукурудзя й просо.

Найкращий спосіб боротьби з головнею є проєлікування зерна в гарячій воді, температура якої повинна бути 35—40 ступенів Цельсія, а також можна впливати для протруєння слабший речовини формаліну, 1 літр формаліну на 300 до 325 літрів води.

Протруєвання насіння є одним повинним головнішим віпроєлієм для одержання високого врожаю.
Микитин Григорій, агроном.

КАЛЬОКАГАТІЯ

Минула зима... Кожен спортсмен з легким піддахом і облатий промінням весняного сонця, шле йому свій радісний привіт, шле йому свій здоровий сміх...

Минула зима, минулих морозів, а на етапа весня... Це час, коли спорт стає доступним для всіх, без огляду на те, чи є старий чи молодий — адже всі хочуть бути здоровими та дужими, а цього не можна вповні досягнути без відповідного плекання спорту.

У нас висталі, а зокрема на ставіславському ґрунті, попитати спорту зводиться до конаного м'яча, через що бракує справжніх спортивців у широкому розумінні цього слова, а натомість багато м'яко так зв. "граблів". Мало у нас справжніх гравців конаного м'яча, саме через те, що в нас не було належного розуміння спортивного виховання, а вельді на цим не приділялося уваги таким родом спорту, без яких неможливо не тільки знатися справжнім спортсменом, але й наблизитися до цього ідеалу, на означення якого греки викарала слова "кальокагатія". Словом "кальос" — гарний, розумний вони зводили гарно фізично розвинутого адорону і заправлену у змаганнях до оборони батьківщини, а від словом "агатос" — добрий, розумний греки духовні прикмети, як образования, етично-моральні й позитивно-громадянські чесноти тощо.

Отже, щоб наблизити до цього ідеалу, який був у старинних греків означений словом "кальокагатія", треба нам розумно підходити до спорту та розумити спорт, як один із засобів, виконання справжнього українця, здорового душею й тілом, українця-спортсмена з ландреськими прикметами.

Найкраще наблизити до цього ідеалу можна через ті роди спорту, які всесторонньо впливають на розвиток людського тіла. Тут в першу чергу треба зазначити легкоатлетичку, оскільки планування та ландрестет.

Найбільше уваги приділяють тут легкоатлетичку, відому родом спорту, який хоч найбільше доступний для всіх, одичне найкраще, нажалі, знайшов арозуміння на ставіславському ґрунті через що за попередніх літ так назво було складити майже репрезентацію, коли треба було поїхати на Українську Олімпіаду, якому "Ландрестеті Іґриша", що відбувалась у Львові.

Легкоатлетичку звать "королем спорту", а найголовніше її значиння прикладности, тоб то в тому, що її види можна застосувати в житті.

Основним видом легкої атлетички є біг, а біг, як відомо, потрібний і в звичайному нашому житті і під час війни, до якої людські гребі були завжди готові. Ще важливе значиння в цьому відношенні має хід і біг з переносами. Метання гранати на далекість і в цілі, метання шара гранат, стрибки в довжину і шевоту, а також внутрішні стрибки мають величезне прикладне значиння.

Легка атлетичка дуже додатково впливає на стан здоров'я, бо всі вправи виконуються на свіжому повітрі, а енергійні і сильні рухи цілого тіла (не так, як при конанні м'яча — видільна частина тіла, головну тілію ніг) викликають посилене дихання і всесторонній розвиток тіла.

В легкій атлетичці є багато різноманітних вправ, які при правильній комбінації найкраще і найгармонійніше розвивають мускулатуру, тому багатоборці-легкоатлетички мають претарну будову тіла.

Ні один з видів фізичної культури не може так легко і так швидко залучити великі маси людей до участі, як біг на швидкість. Бігши навиредець збирають тисячі й десятки учасників і обслуговують їх в організовану масу.

Легкоатлетичкі вправи настільки доступні, що к жва людини може зайнятися ними і без спеціальної підготовки.

Оскільки на атлетичка зветься "легкою", то багато хто думає, що силним і дозволити людям нею займається не варто, краще молоді, займатися іншим родом спорту, де потрібен сила. Не завжди це правда, бо до легкої атлетички входять різні шодо напружені вправи. Так, наприклад біг на короткій дистанції вимагає великої швидкості, стрибки вимагають сили і легкості, біг на довгі дистанції потребує витривалості, метання і шовкості і ширвтовості, а найголовніше — багато сили, тому найбільшій усьім у цих справах медууть такі тіліяні "фізично сильні" люди.

З урахуванням Тіловиховної Секції Відділу Охони над Холоддю у Львові, є величезна потреба в ньому, щоб тіловиховники у нас поєстали на відповідне місце, а всі дані, щоб наблизитися до того ідеалу, який проєсичували старинних греків та римлян, який проєсичує і візантійські молоді що вже дола-

зала і докладає в сьогоднішній боротьбі за Нову Європу, що спорт — це не просто слово.

Наблизитися до цього ідеалу ми зможемо тоді, коли йтижемо все вперед, тримаючи руку на лямччку українського тіловиховного життя, коли углядимоватимемо життєві потреби

УКРАЇНСЬКІ СЕЛЯНИ ПРО БОЛЬШЕВИКІВ

Сталін відчуває гострий, безпощадний ніж на горлі, що його в обороні Європи й культурного людства приклала йому Велика Німеччина. Там ножем, волею і зброєю великого німецького народу, раз назавжди буде знищений найжорстокіший чирок на сторінках історії, найнічестивіший витвір жидівського мозку, якого крикав, червоне від крові робітничкі селяни і інт лігенції, імє — большевизм.

Сталін і його жидівсько-московська кліка свідомі своїй закладі. І червоної володар Кремлю у розлуці потопляючого хпаньства братни — відкалькється до того, що, мовляв, червона армія веде оборону, вітчаняну війну і бореться за високі і благородні цілі. Безсоромна брехня червоного ватажка накликає велике обурення серед усіх, хто має змогу побачити справжніс обличчя большевизму.

Ось український селянин Аксем Марчук з Дрождова, Тучинського району (на Волині). Це воєсім не є багатий селянин, він, за большевицькою термінологією, радше сільський бідняк, своє оповідання про большевиків починає він досліано так:

— Встаю і лягаю і молось Богові, щоб його не бачить. Так допік до краю, до душі самої, оп поганив нас червоної чорт.

А коли прислухатися до дальшого оповідання Марчука, то зовсім зрозуміло і глибокою політично обоснованою стає ця стивійна ненависть українського селянина до московсько-жидівських гайдуків Сталіна.

«Це було на весні 1941 року — оповідає Марчук, — приїхали до села партійні жиди тай почали заганити всіх в колгосп. То ви собі уявіть — коні забрали, а трактором, що його з собою притягли, виїхали на поля людські межі переробувати. Назвали це, на призорство

В. Євлевий.

ГОМІН ВЕСНИ

Люблю весну і аданна очікую її, бо вірю в правду її, за якою я так довго шукав.

Вабіаю ген-ген на битий шлях і, пробливаючи зором мрачну й холодну ще даль, виглядаю її...

Холодні вітри кудочать мого волосся, бо з відкритою головою ожидаю її, мов якогось великого державного мужа, що приїде при радісних звуках труб, окруженої славіним козацьким ландреством.

А ці вітри носміхаються з мене, бо не вірять у Весну, не вірять у правду, що незадомо обявиться, не вірять у сонце, що своїм золотим копієм пробє непроглядні напродесні мряки, не бачать, що сухе чорне гілля дерев покривається пупянк ми, що по всіх усьодах появилсь веснічки — перші вістунки нового...

Вони не знають, що чорне плодоче доно української землі жде на прихід справжнього Сивача, який зерно-слово вишне в неї і скаже завітати, що криги льоду, під якими від віків каралась вона, залізною рукою розтрощать і скаже землі родити.

І не буде іншого сивача, крім нього!

А Українська Земля рада, бо вже адана мріє за тим, щоб с...ухати Одно, щоб вивинуватись тільки Тому, що дивить її з кайдан віковичної зими, що заквітчас, мов царівну яку, і, пробравши в шату зелену-світлоу, посадить за етолом, де вирують тільки річки з річкями, де пісні гомолять тонами свобіднями, де горде в кожного чоло.

Мало цього! Вони глухі на гомін далекій, що її суворожкає, що оріхд її вінує. А цей гомін дужчє й дужчє...

Хто вуха має, хай слухає! Хто очі має, хай дивиться! Хто розум має, хай правду знайде! Хто добру волю має, хай очікує Українськї Весни і не зражується тим, що холодні ще ранки, що

українських має, коли побудемоса наших расових хиб і систематично руханкою і спортом скрінимо наші духовні й тілові прикмети.

Тоді мав української методі будуть крічки мов сталь, що у воді не ржавіє й не ломиться у двоюб... В. ПРІДУН

хрещеному народові — «святим перерозання меж». Та хіба ж можна було спокійно глядіти на це? Дивитись, як грабують тобі річку, а діла і прадіда твою землю? Годі виїхати всі жінки на свої поля, а за ними діти, полягали на рідних нивах і плачуть, і Бога молять, щоб кару на червоних антихристів присла і спас свій народ від лихої долі жидівсько-кацапського принаженія».

«А потім — оповідає селянин Марчук — за те тільки, що в Бога просила на них кару, заєудили селянку Параску Хамуйло на 10 років визинці. Большевицьке призорство було таке велике, що вони в селі зробили над жінокою прилюдної суд. Зіхались судді — з селітськими людьми і перед усім селом судили «куркулях». По Парасці Хамуйло і досі слід зганув — ми знаємо, вона, як і тисячі інших українських селян, агинула в обороні рідної землі.

Большевизм — є найжорстокішим ворогом селянства, він тими своїми колгоспами доводив усіх до жебрацької горби. І аж ніяк не може собі уявити їхнього повороту — це була б найжорстокіша наша національна катастрофа. Ми перестали б існувати як нація, зганули б усі або від кулі енкаведистів, або в найкращому випадку голодною смертю. Ті сталінські кати, та червона армія за слабї і задурні, щоб перемогти німецьку армію, яка є непереможна. Німці вмють воювати і вони знають, за що воюють. Тому мусять перемогти, бо їм, зрештою, сам Бог помагає. А ми, українські селяни, вдячні Німеччині за те, що вона нас притувала від большевицької чуми. І тому всіма силами будемо допомагати німецьким воєкам, працюючи на ріллі та збирючи для них хліб. Червоної бандит Сталін для нас — символ некла, він і самий — антихрист.

НОВИНКИ

12 КВІТНЯ 1942

СЬОГОДНІ — НЕДІЛЯ: І. Томша Ів. Л. ЗАВТРА — ПОНЕДІЛОК: Івотія пра. ПІСЛЯЗАВТРА — ВІВТОРОК: Квіт. Марії С.

«Катерина» в театрі ім. І. Франка. Ще в пам'ять Шевченківських днів театр ім. І. Франка відіграє в суботу, дня 11-го к. м. «Катерину» Тараса Шевченка в музичному оформленні М. Архаса та режисерській постанові Я. Голаса-Р. Тимчука. Обсада така: Катерина — артисти Галібчак, Г. Тучинська, Андрій — І. Конійчук, Я. Геліє, мами — І. Косакова, батько — Ридзевський, диригент проф. М. Недільський, декоратор О. Дикий.

Рєєстрація неприянитих на матуральний курс. Студентська Секція при Українському Окоужному Комітеті в Станіславові від 10 квітня ц. р. переводить рєєстрацію всіх тих, що з різних причин не могли бути прийняті та читаться на матуральному курсі в гімназії. Студентська Секція закликає всіх ще загоданіх якнайкоріше аголоситись у шасному їх інтересі в доміні УОК при вулиці Германа Герінґа ч. 22, 1-й поперх та зарєєструватись у Шкільному Відділі.

Переходи з греко-кат. обряду на римо-кат. обряд. За польських часів урядом чинники старались якнайбільше українців перетягнути на римо-кат. обряд в ставіславській парохії при катедрі ці переходи представляються в роках 1919 до 1938 так:

1919	— 5 осіб	1929	— 6 осіб
1920	— 20 "	1930	— 29 "
1921	— 20 "	1931	— 36 "
1922	— 26 "	1932	— 30 "
1923	— 3 "	1933	— 45 "
1924	— " "	1934	— 84 "
1925	— 5 "	1935	— 68 "
1926	— 78 "	1936	— 53 "
1927	— 14 "	1937	— 75 "
1928	— 16 "	1938	— 119 "

Колі польський гвіт устав, зачався поворот з римо-кат. обряду на греко-кат. обряд. В часі большевицької окупації 19 осіб перейшло з римо-кат. обряду на греко-кат. А в часі від 1-го липня 1941 до кінця лютого 1942 р. перейшло з римо-кат. обряду на греко-кат. обряд 103 особи, а того мужчин 73, жінок 30.

Попернення православних церков. 20 березня ц. р. з наказу окружного старости м. Замостя, передано православному українському населенню села Зубович, Тишовецької парафії, місцеву церкву, що ще й досі знаходилась у посіданні поляків римо-католиків. Ключі від церкви, церковний будинок і майно прийняв настоятель Тишовецької парафії о. Платон Закладальський. — Холмськє-Подільськє Духовна Консисторія одержала повідомлення Люблинського Губернатора, від 29 березня ц. р. під ч. А. 508 про те, що вправління Генерал-Губернаторстаа наказало повернути православному населенню Св.-Катеринявську церкву в с. Щєбрешані, Білгородського повіту й парафіальну церкву в с. Лукові того ж повіту.

Видавничтво церковних книжок в українській мові. Большевики, які вели безпощадну боротьбу проти релігії й Церкви, не дозволили на видавничтво церковних книжок. Вєі ті книжки, які залишилися в добольшевицького часу, на приказ Сталіна спалено. У зв'язку з відбудовою церковного життя, відчувається тепер в Україні дошкучальний брак будьяких церковних книг. Щоб аградити цьому, на зборах духовенства й вірних, які відбулися при Преображенському катедральному соборі в Каміанці-Подільському, вирішено друкувати богослужбєні книжки українською мовою. Це усуне брак церковних книг, а також поведе до скорінної українзації церкви. Тепер при підтримці німецької влади на постаюва виконуються. Друкують уже найпотрібніші книжки, як грибник і т. п. Уже незабаром буде можна ці книжки вживати підчас Служби Божєї, Рід інших потрібних для церковних цілей книжок скоро вийде також в друку.

ПОВІДОМЛЕННЯ

З днем 15-го квітня ц. р.

ЗДЕРЖУЄМО висилку часопису «СТАНІСЛАВІВСЬКЕ СЛОВО» там передплатникам і кольпортерам, що не вирінали належності ЗА МІСЯЦЬ ВЕРЕЗЕНЬ Ц. Р.

Уряд Праці в ролі посередника. Уряд Праці сповнює важку роль як посередник між працездатними й тими, що шукають праці. З тією метою й Уряд Праці виходить спеціальний урядовець-посередник (Vermittler), який керує відділом посередництва праці й спрямовує робучі сили до підприємств. Відділ посередництва праці має цілі гори кореспонденції, інколи з довгими списками за потребування. Полагоджує теж багато справ усно й телефоном. Ці справи полагоджується швидко й клясти, що шукають працівників, не ждуть довго на свою партію. За кілька днів вона вже готова до транспорту й праці. Швидко полагоджується справа, коли йде про одяг. Тоді рідше вона часто цієї самої днини. — Про широкий обсяг акції посередництва Уряду Праці, а рівночасно про змілий та вичерпний її результат, свідчить класифікація всіх професій. Вона охоплює 37 груп, з яких майже кожна ділиться на кілька десятків спеціальностей. Це такі групи: А) Робітники (артисти без пензю): 1) хліборобство, городництво, годівля, 2) лісництво, рибна господарка, 3) гірництво, добування солі й торфу, 4) промисел кам'яновугільний та земляного матеріалу, 5) обробка заліза й металів, машина, електротехніка, телекомунікація, прецизна механіка, оптика, 6) музичні інструменти, іграшки, 7) хемічний промисел, 8) промисел каучуку, азбесту, 9) волоконництво й ткацтво, 10) паперовий промисел, 11) швейний промисел та дівалум, 12) деревний промисел, сипце-ство, 13) споживчий промисел, 14) одяг, взуття, 15) професійні служби здоров'я, 16) будівництво, 17) промисел видобитковий, 18) чистота, дезінфекція, поборювання робаства, 19) театр, музика, фільма, 20) промисел гостинництва й шикарства, 21) комунікаційний промисел, 22) домашня прислуга, 23) некваліфіковані робітники (такі, які бодай 24 години працювали в дній професії), 24) машиністи й паличі в копальнях і на кораблях. — Б) Умовні працівники (техніки, бюрові сили і т. п.): 25) купецька та бюровий персонал, 26) техніка, 27) інші професії. — При такому подрібненому поділі, коли кожна з численних груп має свого референта, очевидно обізнаного з місцевими умовами праці, так безробітні, як і працездатні мають в Уряді Праці знаменитого посередника. (та).

Господарка хатною птицею в ГГ. Керівні хліборобські чинники присвятили велику увагу раціональній господарстві хатною птицею, тобто штакомисарству, яскравій господарці та пірню. Початки були також. Сільський продуцент аник був до інших метод господарств та легко давав себе лонити на вудку пискарських ців. Згодом одначе, зявляки систематичній праці господарських чинників, селянство зроумило, що в його власному інтересі лежать тісна співпраця з урядовими господарськими чинниками, які зветьсявали до годівлі хатної птиці найновіші методи. Через те, коли

рік 1940 був переходовою стадією, то 1941 р. дав уже прекрасні вислідки. Збір яєць 1941 року багато перевищив посередній. Завдяки тому значно збільшилася запаси, а приділи ледь зимою 1941-42 зовсім відомідали запотребуванню населення. — Немецке гарний був збір негодованої хатної птиці. Так само збільшено пересічку вагу годованої птиці. — Збір пірня дав теж здовільні вислідки, у 90% пірня йде на експорт. — Спеціально пригожі умовини має годівля хатної птиці в дистрикті Галичина. Не звязуючи на большевницький хаос у господарському житті. Відділ Господарки яєцями й хатною птицею при Уряді дистрикту Галичина думів швидко перебороти труднощі й поставити по длянку господарського життя на відповідний рівень. Уже в найближчому майбутньому цей терен могтме почвнитися гарними вислідками завдяки добрій організації й справному длянку апарату загосподарювання та завдяки чимраз кращому зроумінню цієї справи населенням. (та).

Білоруський часопис. У Вільні вийшло з друку цими днями перше часло білоруського часопису п. н. „Беларуский Голос“. У передній статті сказано м. ін.: „Не хочемо вже ніколи старих царських умовин, не бажасмо ще раз пережити демократичного польського режиму; не можемо забути жидівсько-большевницького тиранства, що гнобило нас 25 років. Тільки під охороною німецького народу дйеємо до щаслившої майбутності“.

Додатковий приділ цукру для пацієнтів. Як довідуюсма, „Сільський Господар“ у Станиславові одержав додатковий приділ цукру для пацієнтів, які ще не одержали зовсім цукру, або одержали менше чим 2 кг. на пель. Кожен отже господар-пацієнт може одержати додатковий приділ цукру до 2 кг. в такому відношенні: за 1 кг. цукру — 1/2 кг. меду.

Листи від тат, що поїхали на працю. Від робітників, що поїхали до Німеччини, приходять раз-у-раз листи до родини. Такі листи читає ціле село й довідуюсма з них про життя та умовини праці робітників, що працюють у Німеччині на рідні, у фабриках та в копальнях. Батьки тішаються, що їх діти пройдуть добру життєву школу та основний фаховий вишкіл і, повернувши додому, пристосують німецькі методи праці до ведення своїх господарств та вартатів. Листи від робітників з Німеччини по своєму змісту однакові; у них пишуть про добре зорганізовану подорож у Німеччину, про подову гідне багатство краю, про величезні місте, рух у них і про велике темпо праці, яка кинить усюди. Поруч того пишуть про свої поміщення та вражіння з міста праці, про те, як швидко призначуюсма до неї та вважають її за найбільшу користь. Пишуть про те, що одержують обильний харч та добру заплату, а якої

ощадности можна посилати додому. — Найбільше вражіння робить побут і праця в Німеччині на тат, що приїхали сюди аза Збруча. Ці люди, що ніколи не мали змоги побачити й ціанати нічого поза „расм“, нараз прозріли й зі здивуванням глядять на доробуг і здобутки західно-європейської культури, яку завжди так оногаювала большевницька пропаганда. (та).

Сумерк апострофу. Прескурівський „Український Голос“ а 29. III, ч. 26, 2 подає до відома, що почиваючи віддільго для газета буде друкуватись без апострофа, а що до іншого — првдержуватисма за невеликими винятками, „скрипниківського“ правопису.

Урядові установи України. Щоб не було сумнівів у рамках розбудови німецької цивільної влади, а також української допоміжної влади, Райхкомісар України установив однорідні означення для всіх установ. Це виглядає так. Одним селом керуватиме ніт. сільський громад, яка складається з кількох сіл — посадинок, міський громад найвєшого засягу — бурмістр. район, що складається з багатьох сіл, сільських громад або міських громад — районний шеф, міський громад меншого або середнього засягу (величини району) — бурмістр. Вєйці управління матимуть у провіді своїх територіальних установ — жителів краю. Міський громад меншого або середнього засягу, але яка має особливе значіння, як осідок німецьких установ, керуватиме німецький бурмістр, підпорядкований окружному комісарові. Область, складається з кількох районів і міських громад, підлягає окружному комітрові, велике центральне місте, або велике місте — німецькому комісарові міста. Генеральна округа, що складається з багатьох областей і міських громад — генеральному комісарові.

Вияснення в справі власности землі. Відділ Вєстній при Дистрикті Галичина видав дня 23. II. 1942 р. за н. 2440 — 2442 вияснення в справі власности землі в дистрикті Галичина. З уваги на його велике значіння подаємо вияснення в дослівному тексті. Здається, що судові уряди мають мильне поняття про приватні відносиня земельної власности. В тій справі звертаю увагу на слідуєче. На засіданні української народної конвєнції в дні 27 і 28 жовтня 1939 було проголошено конфіскату землі великої посїлости, церковної землі та вищих державних урядовців, включно до забудовань та живого і мертвого інвєнтара. Далше принєсма в статті цивільного закону Української Радянської Рєспубліки — які як закони були введєні большевницьким урядом на прєсторі Дистрикту Галичина, не вєдєво удержалєння (націоналізацію) вєєї землі. На підставі тих законних постанов, земля не може бути тепєр предметом приватного обороту. В тому правному

становінні, яке ми застали 1-го серпня 1941, нічого досі не змінено. А перш усього не привєрєно права власности на відставі прокламції Пана Генєрала-Губєрнатора а 1-го серпня 1941, яка привєрєння права власности запомідала. Також не змінився зовсім цей правний став, не вважаючи на те, що сєлєни, при мовчальній згоді німецької адміністрації, знову забрали землю в поїдання, яку була їм відібрана адміністрація російська. Отже не підлягає ніякому сумнівові те, що на відставі проголошенія українського народного конвєнтуантовго виясненія а посідання землі враз зі забудованнями, і потвєрждєння того виясненія конституцією Советського Союзу та цивільним законом Української Радянської Рєспубліки, вияснені землі і надалі належить числєти за вияснені. Тому на будучє треба дєрєверити, чи приватна власність на будівлях далше може ієнувати, а перш усього на тих будівлях які советським законом не були визаціоналізовані, накомд бувши цивільним законом, що обовязував у дні 31 серпня 1939, знову привєрєно розпорядком а дні 1 серпня 1941 р., чим відновлено в Дистрикті Галичина правний став. Згідно а тій постановою обовязуючєго тепєр річєвого права належить ті будівлі числєти за одні а грунтами, прє те мають вони числєтисма за власність, яка прєслугує грунтам, на яких вони абудовані“.

Нові книжки. Bohdan Schemet: „Die Ukraine eins und jetzt. Kurzer Überblick der ukrainischen Geschichte 1941 Verlag der „Ukrainischen Wirklichkeit“ Berlin. Bohdan Schemet: „Україна колись і тепер“ — короткий перегляд української історії 1911. Видано накладом „Української Дійсности“ в Берліні. Автор цієї, німецькою мовою написаної, історичної праці зробив чималу прислугу українській справі, побільшавши невзначну кількість пропагандивних творів, призначених у першій мірі для читачів німців. — Праця п. Шемета — це немов доповнення тих праць, що не могла пайти місця та повного вичерпуючого висвітлення в найновішій, величаво цінній та совісно опрацьованій праці про Україну — рівно ж у німецькій мові — п. а. „Handbuch der Ukraine“ — проф. д-ра Мірчука, виданій Українським Науковим Інститутом у Берліні. — Коли проф. Мірчук подає в своїй праці — по можності — повний образ культурного та господарського життя українського народу на протязі його історичного життя та сирається на ролі, яку повинен український нарід відіграти при творєнні Нової Європи, то Б. Шемет ограничується виключно до історичних подій, починаючи їх від найдавніших часів а саме від четвертого сторіччя, від часів заселєння української національної території племями антів, а основніше від 840 р., від часів аз ієнування Київської Держави. Перший розділ кінчєтся узглядом самостєйности Галицько-волинської держави 1349 р. — У другій частині мєстєтьсма історичні події аж до Хмельниччини, точніше до 1648 р., у третій обговорює автор невзначно ядерно, приступно і ясно далше долю українського народу аж до анящення Запорізької Січі 1775 р. — У четвертій частині мов у коледжосковій бачимо історичні події до 1917 р., а в останній подає автор найновіші верєжєваннє українського народу аж до 1920 р. — Книжка оживлена гарними порєтєтами князів та гетьманів та етнографічною і політичною картою українських земель. — Неважчєвно прозорий спосіб викладу, лєгичне повязання історичних подій, гарна мова і правильний сталь значно підвиєть вартість цього і так цінного вкладу в нашу історичну літературу. (не).

ПОВІДОМЛЕННЯ
В неділю, дня 12-го квітня ц. р. відбудуться **ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ** між **УСК „УКРАЇНА“** — **УСК „БУЙ-ТУР“** (Львів) (Станиславів)
Квитки можна равше набути при вул. Київській ч. 28 і а (напроти пошти) і в газетному кіоску при вул. Київській ч. 14. (бїла кіна „Олімп“).
Ціна квитків: льожа: 5 90 зол., трибуна: 3 00 зол., стоєчі для цивільн 2 00 зол., військових і учнів 1 15 зол. 548 (1-1)

УПРАВА МІСТА СТАНИСЛАВОВА потребує зараз: **одного інженера - механіка** „ „ - **землеміра** „ „ - **дорожника**
Винагорода III. зга. IV. група залежно від практики.
Рефлексивантє (також іє незакінченє студіям) просєтьсма вєстє негайно прохання а описом студій і практики до Управи міста Станиславова, в Губєрнаторськи ч. 31. (2-3)

ПОВІДОМЛЕННЯ
ФІРМА „ФАРБОЛЬ“ повідомляє свою П. Т. Клієнтєлю, що в перших днях квітня **переносить** своє підприємство на вулицю **ГЕТОГО ч. 14** (давня Карпінського) та дякуючи за тепєрїшнє довірє, і надалше лєскаво поручає свої услуги П. Т. Громадянству.
518 (3-5) **ЮРИИ СИНИШИН.**

ОГОЛОШЕННЯ
Для будови і консервації доріг і хїдників потребує **Управа міста Станиславова в 1942 році:**
Річного рафованого шутру 5.303 м²
Дрїбного шутру (мачки) 1.902 м²
Піску 300 м²
Рїняків 200 м²
На доставу цього матеріалу треба вносити офєрти до Управи міста (при вул. Губєрнаторськи ч. 31) в рєчєнні до дня 15 квітня 1942 р.
Услєви достави надаєть в урядових годівнях Технічавй Відділ Управи міста. 546 (1-2)

ОПОВІСТКА
В суботу, дня 11-го квітня ц. р. о год. 6-тїй вечєром відбудутьсма **Ширші Сходини Студентської Секції** в домівці УСК, вул. Г. Герінга ч. 22/1.

Кольпортєри!
голосїтьсма до кольпортажу **„СТАНИСЛАВІВСЬКОГО СЛОВА“** в Адміністрації — Станиславів, вул. Адольфа Гїтлера, ч. 19. (в Українськїй Книгарні).

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ
П. Д-р Б-р Косів. Одержали в дякусма. Але критика розпорядку не допускаєма. — П. Човганюк Микола, Чернітин. Тут не було ніякого курсу малєрїв і не знати, чи коли буде. В справах малєрєтва треба писати на адресу: Студія і союз пластинів, Станиславів, площа Горєт Вєссєль 4. — П. Р. Шкєво Сауїль. В справі статті звольте колись до нас звїти.
Відповідальний редактор: **Дмитро Грегєлієвський.**
Видавничєво: Українське Видавничєво часєписнє і журнєлєвє для Дистрикту Галичина Львів. — Рєдацїєв: Станиславів, вул. Лєсї Українки ч. 3/1, тел. ч. 16-63. Адміністрація її експедиція: Станиславів, вул. Адольфа Гїтлера ч. 19, тел. ч. 18-63.